

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Verus Ecclesiasticus Vocationem suam cognoscendi Avidus, Eidemqve Correspondendi Studiosus

Mansi, Giuseppe

Francofurti ad Mœnum, 1693

Cap. XIII. Ecclesiasticorum vocatio consistit in laboribus, ac ærumnis, pro animabus suorum proximorum subeundis, non in commoditatibus[i.e. s] propriis, aut deliciis

urn:nbn:de:hbz:466:1-38106

conveniuntque in ea Authores Morales, le-
tis rigidi contra negligentes ac transgressi-
res tam sanctæ proficuaque legis.

Obligationi, talarem habitum defere-
di authentizata per Bullam summi Pontificis
Sixti Quinti; correspondet estq; correlati-
delatio coronæ, ac congrua, modestaq;
capillitii tonsio, seu rasura, quæ tam à sum-
mo Pontifice, quam à conciliis sub iisdem
pœnis præcipitur, quorum responsis ac-
Etatis legibus cum necessariò obtempera-
dum sit, non est quod ultrà de hac matre
loquamur.

Caput Decimum Tertium.

*Ecclesiasticorum vocatio consistit in la-
ribus ac ærumnis pro animabus suo-
rum proximorum subeundis,
non in commoditatibus pro-
priis, aut deliciis.*

Est opinio inveterata, ac quasi univer-
salis sæcularium, vitam clericalem
commodiorem, magis quietam, ac minus
laboriosam, quam quævis altera; nec de-
plurimi qui distortæ huic malèque sparsæ
præsumptioni ultro subscribant, dum post
consummatam meliorem vitæ partem
mundi obsequiis, post enervatum præter-

tiorem ætatis vigorem curis ac laboribus
 sæculatibus, ut restantem miseriorem vitæ
 portionem commodè quietèque traducant,
 statui Clericali se addicunt. Error hic, ac
 deceptio maxima est, summèque Ecclesiæ
 damnosa, ac præjudiciosa. Sciunt omnes
 (est veritas infallibilis sacri Concilii Tri-
 dentini, sæpius à S. Carolo inculcata, ac de-
 nunciata A. S. Eccl. Med. pag. 115.) quod quicum-
 que vel unico pede intrat Clerum, eo ipso
 tempore renuntiare debeat omni otio cor-
 porisque commoditatibus, seseque accomo-
 dare vitæ alicui laboriosæ ac strictiori: *Cum
 in Dei militia adscripti sunt, non ad commo-
 ditates seu voluptates, sed ad labores, & sol-
 licitudines sunt vocati.* Hanc ob causam ex-
 hortatur S. Clemens Papa, *Const. Ap. l. 3. c. 15.*
 Episcopos, ne ministros eligant tales, qui de-
 lectis, otio, suisque commoditatibus indul-
 gere sunt affueti, sed quibus manus callum
 obduxerunt, qui laboribus sint exerciti,
 otium respuant, atque ardua quæque prom-
 pto animo aggrediantur, ut ita Ecclesia ro-
 bustis instructa ministris, habeat in tempo-
 re necessitatis, quibus, in gravissimis suis, mo-
 lestissimisque negotiis, possit ut: *Elige ad-
 juvros, quos ex cuncto populo maxime dignos
 probaris, & faciles ad vexationes & molestias
 in usus ministerii sustinendas; & si requirere-
 mus*

L. 6. 1151

L. 6. 1151

L. 6. 1151

mus qualia fuerint primæ nascentis Ecclesie
 fundamenta, reperiremus fuisse pastores
 qui progrege suo nocte vigilias agebant
 erantque figura Ecclesiasticorum; *Videtur
 ecclesia surgentis exordium; Christus nascitur
 & pastores vigilare ceperunt: Pastores
 sacerdotes, inquit S. Ambrosius l. 3. in La-*
 nemine in dubium vertipotes, qui vita Ec-
 clastica præ omni alia melior sit, commo-
 quietiorque, si deposita omni cura, omni
 cogitatione salutis proximi, sibi soli tantum
 intendere, atque per hoc suo satisfacere
 mæriti, quod ipsum in formalibus terminis
 attestatur ac confiteretur S. Augustinus: *Ep.
 ad Val. Nihil est in hac vita, & maximè hoc
 tempore facilius, & latius, & hominibus acceptius
 huius, Episcopi, aut Presbyteri, aut Diaconi
 si perfunctoriè, atque adulatoriè agatur; verum
 quia Sacerdotes à Christo vocati sunt, ut
 ut suis propriis vacent, vivantque; com-
 modius potius ut illa respuant, ac contemnant, ac
 totos per labores quosvis ac sudores
 proximorum impendant, opus hoc, seu
 meritum seipso demonstrat, vitam Clericalem
 præ omni alia esse gravem, molestam, sum-
 me laboriosam: *Item nihil est in hac vita
 maximè hoc tempore difficilius, laboriosius, pro
 laboriosius, Episcopi, aut Presbyteri, aut Diaconi**

officio si eo modo militetur, quo noster Imperator jubet, taliterque concludit S. Augustinus.

Pluribus in locis, tam veteris, quam novi testamenti expressam habemus voluntatem, aeterni nostri Sacerdotis, qua suos substitutos ac sequaces sacerdotes vocat ad operandum, ac laborandum Levitæ, cap. 8. v. 85. lanionum instar, deputati erant ad excorianda pecora, atque insuper obligati exactissimo Tabernaculi servitio, ita ut sub pœna mortis die ac nocte, summâ vigiliantia illud deberent custodire: *Die ac nocte manebitis in tabernaculo observantes custodias Domini, ne moriamini.* Haud sine mysterio declaravit Deus illum futurum summum synagogæ Sacerdotem, cujus arida virga & florem simul ac fructum eodem produxisset tempore; ut nimirum arbor illa præ reliquis aliis, spreto, & gelu, & nivis, & adversi rigidique Aquilonis incommodis, sollicita foret, primo vere, & florem proferre & fructum; voluitque hac figura, nunquã errans Altissimi Providentia insinuare Ecclesiasticis summam illam sollicitudinẽ, quã curæ animarũ impendere tenentur, quas suæ custodiæ, suæ protectioni norunt commendatas, idque absque ulla exceptione aut excusatione tædii, laboris, aut molestiæ

L 7

cujus

LIBRARIUS

LIBRARIUS

LIBRARIUS

cujuscunque. Ovium pastorem agens David, dicitque de seipso Sauli Regi, non estando, vanamve gloriolam aucupando, nostram socordiam arguendo: 1. Reg. 17. *Pascebat servus tuus gregem, & veniebat vel ursus, & tollebat arietem de medio gregis, persequabar eos, & percutiebam, eruebam de ore eorum.* Jacob eodem modo dum meta pasceret Laban socii sui, quæ, quantum passus fuerit, describit, dum inquit: *Diu noctuque estu urebar & gelu, batque somnus ab oculis meis; si ergo urgetque hanc consequentiam S. Damasci Papa: Ep. 4. sic laborat, ac vigilat qui pasces ves Laban? Quanto labore, quantisque liis debet intendere, qui pascit oves Dei? scribit Deus in Exodo, cap. 26. v. 7. am alio in loco notavimus, a st cum divers flexione, modum quo volebat cooperiri bernaculum: *Facies saga cilicina undecim ad operiendum tectum Tabernaculi: Seraphicus S. Bonaventura verba illa egregie applicat intento, dum ita scribit: Opus de liis Seraphim. Sicut tecta Tabernaculi, ut riora munda manerent & nitida, excipit pulveres imbres & ventorum impulsus; ita cerdotes qui fideliter subditos suos defendunt turbine peccati, diversas excipere debent**

agere, quod Ecclesiastici omni tempore quacun-
que neglecta aeris auræque intemperie, ac in-
clementia, semper excubare debeant pro ani-
marum sibi commissarum comodo ac salute.
Nec alia fuit causa mortis a deo repenti-
næ Levitæ Ozæ, quam quod, dum ille ex Le-
vitici ministerii debito, propriis humeris por-
tare debuisset arcam Domini, ut se subduce-
ret oneri, fugeretque laborem, illam fidit, ac
commissit discretioni petulantium, ac insolentium
jumentorum; volens Deus hoc legis
scriptæ tragico exemplo instruere ac monere
legis gratiæ ministros, ut nullum subterfu-
giant, ubi agitur de honore Dei, aut salute a-
nimarum.

Verum, transeamus à Testamento veteri,
ad novum, in quo nihil minus inveniemus,
quam quod Ecclesiastici ad otium ad delicias,
vitæque hujus commoditates sint vocati:
Christus enim summus Sacerdos, dum no-
vam suam in terris plantare cœpisset Ecclesi-
am, homines selegit laboribus induratos,
tamque ab omni tenero, suavi que orio, ac de-
licis alienos, ut ne quidem nomina illorum
nosset, multò minus hujuscemodi experti
fuerunt commoditates. Pauperes elegit mi-
nistros, defatigatos piscatores, qui vitam su-
am

LEVIANSI

capitulum
de ecclesiasticis

capitulum
de ecclesiasticis

am agebant, *in fame siti frigore, & nuditate* vitam
 assuetos ardentis solis sustinere radios, alge- lu, pat
 ris nivis excessivos pati algores, str vallis
 gentis glaciei experiri incommoda: voc collis
 vit inquam illos ad tollerandam famem, muoie
 vandas vigiliis, & ad quasvis tempestu grege
 duros labores, molestiasque subeundas, pascua
 stinendas: Et verò, quis non creditur quæ r
 quod dum illi ad Apostolatam vocarentur, nus m
 juberentur relinquere naves suas ac retia, 2. ad T
 ipso cessasse, ac sublatum fuisse omnem labo- dam l
 rem, omnemque absterfum sudorem? verè porre
 Magister illorum Christus aliud omnino guine
 tendebat, statimque ipsos monuit, se de tiant,
 piscatione satis laboriosa, periculosa, ac mo- sione
 sta, transferri, ac destinari ad aliã longè di- derati
 ciliorem, incommodam, ac gravem: Marc anima
 v. 17. *Venite, faciam vos fieri piscatores homi- S. Car
 num.* Pisces muti sunt, capti obsequuntur ter pr
 homines loquela, ac ratione præditi, qua- lius g
 convicta, difficillimè sequuntur ac tenentur Jacob
 an non ergo difficilior piscatio hæc, præc una se
 ra? Dum similiter Christus investiturus giles
 Ecclesiæ universalis contulisset sancto Petri Hanc
 hac phrasi usus fuisse legitur: *Ioan. 21. v. 16.* rudin
Pasce oves meas. pasce agnos meos: ac si diceret 2. Tim
 universi gregis mei pascitorem te institui: Jan opu f
 verò, quis est qui nesciat, imo non admiret jungu
 vitæ

vitam alicujus Pastoris? Ardet sol, riget gelu, patitur; non quiescit, non dormit, non est vallis quam non descendit, non mons, non collis quem non superat, quem non ascendit, mucido panis frustulo contentus, dummodo gregem suum in bona, pinguiaque deducat pascua. Adjungamus hisce, incommoda illa, quæ milites sustinere debent: *Labora, ut bonus miles*, scribit sanctus Paulus Timotheo, 2. ad Timoth. 2. v. 1. electo Episcopo ad regendam Ecclesiam Ephesinam. Hilari, læta, ac exporrecta fronte morti illi vadunt obviâ, sanguinem ex venis spargunt, vitæ potius renuntiant, quam loco, ipsis pro custodia ac defensione à Capiteo commisso; atq; hac consideratione sepius seipsum, suosq; Clericos pro animarum salute, excitare ac animare solebat S. Carolus, militum ac Capitaneorum vivaciter proponendo exemplū, & in specie Ducis illius generosissimi Magni Avunculi sui, Joannis Jacobi de Medices, qui vestitus dormiens in una sede, dicebat: *Quam non debemus esse vigilantes, dum agitur de salute spirituali populi?* Hanc eandem vigilantiam, paremque sollicitudinē inculcat præfato Timotheo S. Paulus: 2. Tim. 4. v. 5. *Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelista*, atq; hisce immediate subjungit: *Ministerium tuum imple*, volens hisce ipsum

LIB. II. 151

ipsum informare, quod labores, molestias
 incommoda, injurias &c. quæ Ecclesiasticis
 pro bono ac salute proximi debent sub
 ac sustinere, non sint opera superer
 gatoria, sed ex debito ac justitia, in
 ctionibus nostris, ac officiis annexa. Et
 tandum, quod secundum doctrinam sancti
 Thomæ, in 2. ad Tim. c. 4. v. 5. super illa
 Pauli verba, *In omnibus labora*, charitas
 fra non debeat esse oculata, id est, quod
 debeat respicere nobilem, aut plebejum,
 etum aut ignorantem, virum, aut femina
 civem aut rusticum, sed æqualiter sese debet
 extendere ad omnes, ubi operâ nostrâ indi
 erint. *Et hoc in omni genere hominum*, pro
 dicit Doctor Angelicus, ut in hoc imitemur
 exemplum Christi, qui summo cum labore
 sudore iter aliquod satis longum instituit
 sus Samariam, ut ad veram veri Dei cogniti
 nem reduceret unam, sed qualem? unam
 lierculam mendicam, quæ in meridie cum
 gena in capite veniebat haurire aquam
 puteo quodam, pecoribus ad aquandis de
 nato: Et licet summè defatigatus, sum
 debilis ex itinere: *Fatigatus ex itinere*
 nulla cibi cogitans refocillatione, aut vi
 debilitatarum restauratione, plusquam
 sam, solus, cum sola impendit, ut illi accer

veritatis lumen infunderet, illiusque cor san-
 cto suo, purissimoque amore accenderet.
 Tanti facit Christus, *Mercator non insipiens*,
 unicam solum animam, licet personæ vilis, &
 objectæ. Nec defuerunt in Ecclesia ullo un-
 quam tempore Prælati zelosi, qui tanquam
 operarii fidelissimi ac promptissimi ministri,
 nihil curarunt labores, ac molestias, fastidia
 ac incommoditates, sed tanquam veri Christi
 sequaces, per nives, per glacies, per valles &
 montes, per rupes & atupta alacriter perre-
 xerunt, ut proximorum saluti consulerent.
 Scribit S. Ennodius, in vit. Epiph. dignissimus
 Papiensi. Præsul de sancto Epiphanio ejus-
 dem pariter civitatis Episcopo, quod hic in
 Legatione pro pace componenda ad Richi-
 merem perrexit, ac, *Quamvis canariis*
juga Alpium transituris, minaretur exitium
moriferum frigus, at concretas algore glebas fi-
dei ardor exuperat. Nescimus parcere sangui-
ni nostro, cum seruiamus alienum, nam in tanta
circumspectione salutis omnium, solum pro nobis
timere non novimus. Cui molestissimo la-
 bore, ac indefesso, proximum iuvandi studio,
 merito jungantur summè ardua Sancti Caro-
 li per Alpes, ad subditas sibi oves visitandas,
 itinera, in quibus aliquando visum est indu-
 sium ipsius madere sanguineo sudore.

Ponde-

ER. H. 151

 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

Ponderandum etiam hic est, reditus beneficiorum non esse fundatos, ad fovendum cultum, aut nutriendas commoditates Clericorum, a se servire solum pro stipendio exantibus habitibus; laboris in choro ac Ecclesia, gravemque comminatur iis D. Bernardus, *in deo* qui usum, hanc piam Fundatorum mentem eludunt, ac pervertunt: *Va, tibi Clerice, peccata populi comedis; bonum erat tibi non fodere, aut etiam mendicare; sollicitus, tanquam rationem redditurus pro eis; gemas effunde, dignos age poenitentia fructus, alioquin ea tibi noveris imputanda, que modo inter delicias comedis, & parvi pendis: venient enim te Tribunal Christi, audieturque populi querela gravis, accusatio dura eorum, quod Clerici vixere stipendiis: Declaratque sanctus Clarevallensis Abbas, *ibidem*, non hanc suam doctrinam, sed traditam a sancto Paulo Apostolo, dum voluit, ut ea que Altari proveniunt, non aliter in usus proprios converterentur, quam ad honestam commensamque sustentationem: *Nec enim ordinauit Deus his qui Evangelio inserviunt, de Evangelio querere, aut habere delicias, aut ornatum vivere, ait Paulus: dixit enim, qui altari servit, de altari vivere debet; ut videlicet sint contenti,**

ti, alimenta corporis, non irritamenta gula, aut
incentiva libidinis, & quibus tegantur, non qui-
bus orrentur, accipere. Sufficit horatio ope-
ratio diei unius salarium tantum, quanto in-
diget pro necessaria alimentatione, & nihil
ultra ipsi debetur: Quanto amplius, ac à
fortiori (inquit Author operis imperfecti
Hom. 32.) nobis id sufficere debet, qui tam no-
bile, tam excelsum, ac ab omni terrena fece
sequestratum opus præmanibus habemus,
quale est procurare salutem animarum, in
quod merito omne reliquum tempus no-
strum impendere deberemus. Indignum
est, ut exeat, aut audiatur ex ore sacerdotis fa-
miliatis ille, at acris sarcasmus, quærendum
esse Episcopatum, ut commodè quiescatur;
fortassis, super lanam pecorum suorum, quam
ubi præparaverit, nescio an dicam, quod illa
rotonderit, an degluberit. Et non recordan-
tur, aut perpendunt, onus illud sibi imposi-
tum, etiam Angelicis humeris esse formida-
bile, talisque sit, tam dura, tam stricta gradus
illius obligatio, ut vix ullam, minimamve in-
dulgear quietem: siquidem ad modum solis,
cui à Christo leguntur comparati, in conti-
nuo debent degere motu, circummagi per su-
am Diocesim, ut ubique spargant lumen suum,
dulci-

et h. 151

et h. 151
et h. 151

dulciter ac leniter ubique influant in
 subditos charitatis ac beneficentiae effectus
 & sicut sal, ut rerum aliarum insipidum tol-
 curetque saporem, seipsum consumit
 quiescendo, ita & illi pro suis subditis, e-
 rumque salute, vitam propriam debeant
 pendere.

Caput Decimum Quartum.

*Cum Ecclesiastici, pra omnibus, orare
 beant & psallere; demonstratur quam
 necessaria in illis sit attentio, damno-
 sa autem, & damnabilis distractio
 & irreverentia.*

TAm necessaria est, tantique valoris Cle-
 ricorum oratio, ut S. Eucherius *hom. 3*
 appellat columnas fortissimas, precibus
 collabentem orbem sustentantes: *Columnae
 quae nutantis orbis statum, orationibus sustinent.*
 Vacillabat quodammodo Ecclesia in Herodis
 persecutione, ob Pastoris sui incarcerationem,
 verum, de caelo pro ipsius liberatione
 expeditus, missusque fuit expressus Angelus
 idque notanter ideo: *Oratio fiebat sine
 intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo, Act. 12.*
v. 5. Ut hanc eandem suam verbum Incarnati